

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 14.12.2022

Vår ref.: 202217505-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 22/1645

Høringsinnspill - Forslag til endringer i energiloven § 4-7 - Heving av grensen for krav om funksjonelt skille

Vi viser til Olje- og energidepartementets høringsforslag av 14. september 2022 vedrørende heving av grensen for krav om funksjonelt skille for nettselskaper.

Oppsummering av RMEs høringsinnspill

1. RMEs vurdering er at grensen på 10 000 nettkunder bør bestå.
2. Uavhengig av antall nettkunder foreslår RME at energiloven § 4-7 tredje ledd formuleres slik:

«Kravene i første ledd gjelder ikke for integrert foretak med færre enn [x antall] nettkunder.»

Bakgrunn

De fleste nettselskaper i Norge er organisert i konsern som også driver kommersiell virksomhet. Nettselskapene har monopol på drift av strømmettet i hver sine områder. For å unngå at monopolvirksomheten utnyttes til fordel for den kommersielle delen av konsernet, er det innført krav om selskapsmessig og funksjonelt skille.

Det selskapsmessige skillet innebærer at nettvirksomheten skal skilles ut i en egen selvstendig juridisk enhet, adskilt fra annen virksomhet.

Det funksjonelle skille er innført for å sikre at nettselskapene drives uavhengig av de kommersielle interessene i konsernet. Konkret er det innført begrensninger i adgangen til at samme person har en ledende stilling i både nettselskapet og i andre foretak i konsernet. I tillegg er det en begrensning i morselskapets adgang til å instruere nettselskapet. Begge deler skal bidra til å sikre at nettselskapet opptrer nøytralt og at det ikke gir særlige fordeler til integrert virksomhet.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Nærmere om risikoen ved å fjerne det funksjonelle skillet

Kravet til funksjonelt skille skal som nevnt bidra til at nettselskapene drifter nettet uavhengig av kommersielle interesser i konsernet. En iboende risiko ved monopolvirksomheter integrert med kommersiell virksomhet er at de kan misbrukes, bevisst eller ubevisst, til å forstyrre konkurransen i tilstøtende markeder. Fjerner man funksjonelt skille, vil denne risikoen øke. Som eksempel kan dette gjøre seg gjeldende i følgende situasjoner:

Konserninterne kjøp

Nettselskapene er pålagt å følge reglene i anskaffelsesloven og forsyningsforskriften ved innkjøp, men med noen unntak. I noen tilfeller deltar selskaper i samme konsern som nettselskapene i konkurransen. I fravær av funksjonelt skille vil samme person kunne være daglig leder for både nettselskapet og selskapet som deltar i konkurransen. Dette øker risikoen for at konkurransen ikke skjer på like vilkår. Tilsvarende gjelder dersom morselskapet gir nettselskapet instruksjoner om hvordan konkurransen skal gjennomføres.

Nettselskapene i Norge foretok konserninterne kjøp for om lag 2,8 mrd. kr i 2021.

Fordeling av ledig kapasitet i nettet

I mange nettområder er det svært lite ledig kapasitet i nettet. Dersom et søsterselskap av nettselskapet ønsker å starte en virksomhet som krever mye strøm, f.eks. en ladestasjon, er det spesielt viktig at nøytralitetsplikten overholdes. Dersom nettselskapet og det aktuelle selskapet som ønsker strøm har samme ledelse, vil det oppstå risiko for at det gis en særlig fordel til den integrerte aktøren, på bekostning av eksterne aktører.

Håndtering av markedssensitiv informasjon

I den grad nettselskapene får tilgang til markedssensitiv informasjon som ikke er taushetsbelagt, bør denne enten gjøres tilgjengelig for alle, eller ingen. Et eksempel er informasjon om hvor det er ledig kapasitet i nettet. Dersom en integrert virksomhet får en eksklusiv tilgang til slik informasjon, vil dette gi en konkurransemessig fordel.

I noen tilfeller får nettselskapet tilgang på forretningshemmeligheter fra eksterne aktører og da er nettselskapet underlagt taushetsplikt. Dersom nettvirksomheten er tett integrert med annen virksomhet i konsernet, oppstår det en risiko for at slik informasjon likevel tilflyter integrert virksomhet som kan utnytte denne informasjonen. Vi vet allerede nå at en del produsenter vegrer seg for å dele produksjonsplaner med nettselskapene, av frykt for at informasjonen skal komme på avveie. Dersom nettselskapene har samme ledelse som integrert produksjonsselskap, vil tilliten til nettselskapet reduseres. Deling av produksjonsplaner med nettselskapene er viktig for at nettselskapene skal kunne utnytte kapasiteten i nettet på best mulig måte. Som nevnt ovenfor er kapasiteten i mange områder sprengt, og behovet for å utnytte nettet bedre har økt vesentlig.

Beregning av anleggsbidrag for integrert virksomhet

Integrert virksomhet som ønsker tilknytning, må betale anleggsbidrag på lik linje med alle andre. Dersom selskapene har felles ledelse, vil det oppstå risiko for, eller svekket tillit til,

at dette ikke skjer på riktig måte - for eksempel ved at integrert virksomhet får et lavere anleggsbidrag enn det de skulle ha hatt. Dette gir en konkurransemessig fordel sammenlignet med andre, samtidig som nettkundene får høyere nettleie.

Fordeler og ulemper ved forslaget

Formålet med forslaget er å redusere kostnadene for nettselskapene. Muligheten til besparelse ved å fjerne det funksjonelle skillet er forholdsmessig størst for selskapene med under 10 000 kunder. Dersom forslaget vedtas som det står, kan nettselskaper med opptil 100 000 nettkunder ha samme ledelse som de andre selskapene i konsernet de inngår i.

Nettselskaper med mellom 10 000 og 100 000 nettkunder er etter vår vurdering store nok til å ha egen ledelse i nettforetaket.¹

Det er vår vurdering at ulempene ved forslaget veier tyngre enn de eventuelle fordelene. Det er vanskelig å tallfeste de samfunnsmessige ulempene ved å fjerne krav til funksjonelt skille for nettselskapene med mellom 10 000 og 100 000 kunder, men fra eksemplene nevnt ovenfor, vil de kunne være vesentlige.

Vi mener derfor at bestemmelsen bør bestå uten endring.

Beregning av antall nettkunder

Den foreslåtte endringen innebærer at dagens grense for det funksjonelle skille i energiloven § 4-7 heves fra 10 000 til 100 000 nettkunder.

I høringsnotatet er det lagt til grunn at med nettkunder menes unike personnumre og organisasjonsnumre registrert som kunder i et nettselskap. Dette innebærer at en person med hus og hytte i samme nettområde vil telle som én kunde. Det samme gjelder en bedrift med flere filialer i samme nettområde.

Departementet har i høringsnotatet lagt til grunn at følgende selskaper vil fortsatt omfattes av kravet til funksjonelt skille:

«Elvia AS, BKK Nett AS, Lede AS, Agder Energi Nett AS², Tensio AS og Lnett AS»

Norgesnett AS er oppført i Elhub med 101 364 tilknytningsavtaler og 88 124 unike kunder. Siden det i høringsnotatet fremgår at «nettkunder» skal forstås som unike kunder, vil Norgesnett AS komme under grensen på 100 000 nettkunder.

Tensio AS er ikke et nettselskap i seg selv, men selskapet har to heleide datterselskaper, Tensio Ts AS (Tensio Ts) og Tensio Tn AS (Tensio Tn), som driver nettvirksomhet. Tensio Ts

¹ Som eksempel er Norgesnett AS oppført med 728 mill i driftsinntekter for 2021. I tillegg kommer driftsinntektene fra de andre selskapene i konsernet.

² Det er besluttet at Agder Energi Nett AS og Glitre Nett AS skal slås sammen til ett nettselskap.

har over 100 000 nettkunder, mens Tensio Tn har færre. Det innebærer at det funksjonelle skille vil gjelde for Tensio Ts, men ikke for Tensio Tn. Vi mener at dette er uheldig. Innenfor et integrert foretak bør flere nettselskap sees under ett, slik at man teller antall nettkunder samlet.

På denne bakgrunnen foreslår vi at «nettforetak» i § 4-7 tredje ledd endres til «integrert foretak».

Delvis begrensning av det funksjonelle skillet

Forslaget om å begrense virkeområdet til det funksjonelle skille er begrunnet i ønsket om å redusere kostnader for nettselskapene. Disse kostnadene er knyttet til at man må ansette flere personer for å oppfylle kravene i energiloven § 4-7 første ledd.

Instruksforbudet i energiloven § 4-7 andre ledd derimot, fører ikke til økte kostnader for nettselskapene. Bestemmelsen tilsier at nettselskapene skal ta egne beslutninger om den daglige driften av nettvirksomheten og om utbygging eller oppgradering av nettet. Morselskapet har ikke rett til å gi instruks om slike forhold. Regelen skal bidra til å sikre at nettvirksomheten drives ut fra hensynet til nettdriften, og ikke av andre interesser i konsernet.

Vi foreslår derfor at begrensningen i omfanget av det funksjonelle skillet bare skal gjelde for energiloven § 4-7 første ledd, som omhandler personer i ledelsen. Dette kan gjøres ved å stryke ordene «og annet» i § 4-7 tredje ledd:

«Kravene i første ~~og annet~~ ledd gjelder ikke for ~~nettforetak~~ *integrert foretak* med færre enn [x antall] ~~100 000~~ nettkunder.»

Med hilsen

Lars Varden
Seniorrådgiver

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

Olje- og energidepartementet

Kopimottakerliste: